

El discurs de l'odi i 'fake news', una realitat preocupant a Europa

Aquesta setmana, en el marc del 42é Ple del Congrés de Poders Locals i Regionals, que representa les 150.000 autoritats locals i regionals dels 46 països que conformen el Consell d'Europa, hem viscut dos debats fonamentals: la declaració unànime de condemna a la invasió russa d'Ucraïna i un dels debats que marca el present i el futur de la participació política en l'àmbit local i regional, l'ús de les xarxes socials per a la difusió del discurs de l'odi. Un problema del nostre temps que afecta especialment les autoritats locals i regionals i, de manera particularment greu, aquelles dels municipis més menuts, a l'àmbit rural.

El CPLR està aprofundint en aquest assumpte amb l'objectiu d'aprovar, en el pròxim plenari d'octubre, un informe específic sobre les 'fake news', l'odi i la violència contra els alcaldes en aquests moments de crisi a Europa. En el marc d'aquest debat, com a president de la delegació espanyola en el Congrés de Poders Locals i Regionals, vaig traslladar als relators de l'informe la realitat específica que es viu en l'Espanya rural. En el món rural, fortament castigat per la despoblació, les campanyes d'odi, les amenaces i les notícies falses que circulen per les xarxes socials poden generar dificultats de convivència i enfrontament entre veïns. Perquè, en els pobles més xicotets, tots es coneixen i saben on viuen els polítics, qui són els seus fills, les seues famílies.

L'any passat, l'alcalde de Navas de San Juan, en Jaén, Joaquín Requena, va haver de fugir d'un incendi en sa casa provocat per un grup de joves animat pel discurs de l'odi escampat per les xarxes socials. Vaig tindre l'ocasió de parlar amb ell després d'aquest episodi i s'estava plantejant fins i tot no tornar-se a presentar com a conseqüència de l'atac. És un exemple dels molts que n'hi ha, entre ells també pobles veïns molt pròxims a nosaltres, d'una preocupant realitat: l'ús pervers de les xarxes socials, una ferramenta que, per ella mateixa, pot ser una excel·lent eina per a la participació pública, com a instrument per a desinformar i per a llançar missatges d'odi que coaccionen en molts casos el dret a la participació política dels electes, especialment dels representants locals, alcaldes i regidors. Un fenomen global que té en el món rural la seua concreció més dramàtica.

Davant d'aquesta realitat, cal una reflexió profunda, una anàlisi assossegada, que ens permeta entendre millor el fenomen i el seu impacte en la participació política local per a poder albirar possibles solucions. I, en aquesta conjuntura, l'informe que estem elaborant des del Congrés de Poders Locals i Regionals en el Consell d'Europa pot ser un pas important. No podem oblidar que el Consell d'Europa, amb seu a Estrasburg, va nàixer com un organisme internacional per a treballar per la democràcia, l'imperi de la llei i els drets humans.

Amb aquest mateix objectiu, el 42é Ple del CPLR ha viscut aquesta setmana una sessió tristament històrica: la condemna unànime a la invasió russa d'Ucraïna en una jornada en la que vam poder escoltar els testimonis del polítics i alcaldes ucraïnesos sobre una guerra sagnant i bàrbara.